

Asia C-323/24

**Unionin tuomioistuimen työjärjestyksen 98 artiklan 1 kohdan mukainen
ennakkoratkaisupyynnön tiivistelmä**

Jättämispäivä:

2.5.2024

Ennakkoratkaisupyynnön esittänyt tuomioistuin:

Juzgado de lo Mercantil Número 1 de Alicante (Espanja)

Ennakkoratkaisupyynnön esittämistä koskevan päätöksen tekemispäivä:

13.12.2023

Kantaja:

Deity Shoes, S. L.

Vastaajat:

Mundorama Confort, S. L.

Stay Design, S. L.

Pääasian kohde

Henkinen omaisuus – Yhteisömalli – Suojan laajuus – Uutuus – Yksilöllinen luonne – Todellinen suunnittelutyö – Jalkineen ulkoasun piirteet – Jo olemassa olevassa luettelossa tarjottujen osien muuntelu – Vaadittava muuntelun aste – Mallin luoneen suunnitteluvapaus – Mahdollisuus suojata tunnettujen muotisuuntausten perusteella valmistettavan tuotteen tai sen osan ulkoasu

Ennakkoratkaisupyynnön kohde ja oikeusperusta

Tulkintaa koskeva ennakkoratkaisupyynnö – SEUT 267 artikla – Yhteisömallista 12.12.2001 annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 6/2002 (jäljempänä asetus (EY) N:o 6/2002) 4, 5, 6, 14 ja 25 artiklan tulkinta.

Ennakkoratkaisukysymykset

a. Edellyttääkö mallin kuuluminen 12.12.2001 annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 6/2002 suojajärjestelmän piiriin todellista suunnittelutyötä siten, että malli on sen luoneen älyllisen ponnistuksen tulos? Voidaanko tässä merkityksessä pitää todellisena suunnittelutyönä osien yhdistelemistä sellaisten mallien perusteella, joiden ulkoasun piirteet kauppayhtiöt ovat suurimmaksi osaksi määrittäneet ennalta siten, että tiettyihin osiin tehtäviä muutoksia on pidettävä yksittäisinä lisämuutoksina?

b. Voidaanko edellä esitetyn perusteella katsoa, että kiinalaisten kauppayhtiöiden tuoteluetteloidensa mukaisesti tarjoamia malleja muuntelemalla suunnitellun tuotteen ulkoasun piirteet tai osa niistä ovat 12.12.2001 annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 6/2002 6 artiklan mukaisesti luonteeltaan yksilöllisiä piirteitä, kun mallin haltija ainoastaan saattaa markkinoille ETA:ssa kyseisiä malleja, joita ei ole muutettu tai joiden yksittäisiä osia (kuten pohja, niitit, nauhat ja soljet) on muutettu, ja kun kauppayhtiöt ovat määrittäneet ennalta suurimman osan tuotteen ulkoasun piirteistä? Onko tällöin merkitystä sillä, että eurooppalainen markkinoille saattaja ei ole suunnitellut myöskään tuotteen osia, vaan kyse on kauppayhtiön tuoteluettelossaan tarjoamista osista?

c. Onko 12.12.2001 annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 6/2002 14 artiklaa tulkittava siten, että mallin luoja voidaan pitää tekijää, joka on kauppayhtiöiden tuoteluettelossa tarjotun mallin perusteella ainoastaan muunnellut kyseistä aikaisempaa mallia muuttamalla sen osia, jotka niin ikään ovat kauppayhtiön tarjoamia ja joita eurooppalainen markkinoille saattaja ei ole suunnitellut? Edellyttääkö tekijyyden vaatiminen tältä osin sitä, että on näytettävä toteen tietty muuntelun aste, jotta lopullisen muodon voidaan osoittaa poikkeavan merkittävästi alkuperäisestä mallista?

d. Kun otetaan huomioon kauppayhtiöiden näytevalikoiman perusteella suunniteltujen jalkineiden erityispiirteet, ja siltä osin kuin ”suunnittelulla” tarkoitetaan vain valikoimaan jo kuuluvien mallien valitsemista ja mahdollisesti joidenkin valmistajan (kauppayhtiö) tuoteluetteloon sisältyvien mallin osien vaihtelemista muotisuuntausten mukaisesti, onko nyt käsiteltävän kaltaisessa asiassa katsottava – sanotun kuitenkaan rajoittamatta edellä esitettyä – että kyseiset muotisuuntaukset a) rajoittavat mallin luojan vapautta siten, että pienet erot rekisteröidyn (tai rekisteröimättömän) mallin ja toisen mallin välillä voivat olla riittäviä antamaan erilaisen yleisvaikutelman, vai onko päinvastoin niin, että b) kyseiset erot vaikuttavat rekisteröidyn (tai rekisteröimättömän) mallin yksilölliseen luonteeseen siten, että näillä osatekijöillä tai osilla on vähäisempi merkitys asiantuntevan käyttäjän saamassa yleisvaikutelmassa, koska ne perustuvat tiedossa oleviin muotisuuntauksiin, kun verrataan aiempaa mallia toiseen malliin?

Unionin oikeussäännöt, joihin viitataan

Euroopan unionin perusoikeuskirja, 17 artiklan 2 kohta

Yhteisömallista 12.12.2001 annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 6/2002 4, 5, 6, 14 ja 25 artikla

Kansalliset oikeussäännöt, joihin viitataan

1. Oikeuskäytäntö.

1.1. Tribunal Supremon (ylin tuomioistuin, Espanja) siviilioikeudellisia asioita käsittelevän osaston 1. jaoston 25.6.2014 antama tuomio (ROJ: STS 2804/2014 - ECLI:ES:TS:2014:2804):

”1. - Direktiivin 1998/71/EY 9 artiklan 1 kohdassa määritellään rekisteröidyn mallin antaman suojan laajuus ja säädetään, että ’suojan piiriin kuuluvat kaikki mallit, joista asiantunteva käyttäjä ei saa erilaista yleisvaikutelmaa’. Saman artiklan 2 kohdassa säädetään seuraavaa: ’suojan laajuutta arvioitaessa on otettava huomioon mallin luojan vapaus mallin kehittämissä’.

2. - Unionin yleinen tuomioistuin on katsonut, että ’mallin luoneen vapaus mallin kehittämissä määräytyy erityisesti tuotteen tai tuotteen osan teknisestä käyttötarkoituksesta johtuvien rajoitusten tai tuotteeseen sovellettavien lakisääteisten vaatimusten perusteella. Näistä rajoituksista seuraa se, että tietyistä ominaisuuksista tulee standardeja ja täten kyseiseen tuotteeseen sovellettavien mallien osalta yleisiä’ (unionin yleisen tuomioistuimen 21.11.2013 antama tuomio T-337/12).

Unionin yleinen tuomioistuin on kieltänyt myös sen, että muotoilun yleinen suuntaus voitaisiin katsoa muotoilijan vapautta rajoittavaksi tekijäksi, koska juuri tämä muotoilijan vapaus mahdollistaa uusien muotojen ja uusien suuntausten luomisen tai olemassa olevan suuntauksen kehittelyn (unionin yleisen tuomioistuimen 22.6.2010 antama tuomio T-153/08 ja sen 13.11.2012 yhdistetyissä asioissa T-83/11 ja T-84/11 antama tuomio).

Vaikka nämä tuomiot liittyvät yhteisömallista 12.12.2001 annettuun neuvoston asetukseen (EY) N:o 6/2002, niissä vahvistettu oikeuskäytäntö ilmenee myös 13.10.1998 annetusta direktiivistä 1998/71/EY, koska tätä kysymystä on käsitelty molemmissa säädöksissä samalla tavalla.

3. - Jaosto on tietoinen kysymykseen liittyvistä erimielisyyksistä, ja se katsoo, että muotisuuntaukset laajasti ymmärrettyinä eivät rajoita mallin luojan vapautta vaan vaikuttavat rekisteröidyn mallin yksilöllisen luonteen määrittämiseen ja näin ollen niiden rekisteröidyn mallin luojalle antaman suojan laajuuteen ja erottamiskykyyn, joka kilpailijan mallissa on oltava, jotta siitä saisi erilaisen yleisvaikutelman.

Jos tällaiset muotisuuntaukset olivat olemassa ennen mallin rekisteröinnin hakemista eli jos rekisteröity malli oli hakemuksen tekoajankohtana markkinoilla vallitsevien suuntausten mukainen, mallin yksilöllinen luonne on vähäisempi. Näin ollen – kuten edeltävissä kohdissa on päätelty – jos tuotteen, jonka katsotaan loukkaavan mallisuoja, yhtäläisyydet rekisteröityyn malliin nähden koskevat osatekijöitä, jotka vastaavat rekisteröintihakemuksen tekoajankohtana olemassa olleita muotisuuntauksia, näillä osatekijöillä on vähäisempi merkitys asiantuntevan käyttäjän saamassa yleisvaikutelmassa, ja on katsottava, että asiantunteva käyttäjä saa kummastakin mallista erilaisen yleisvaikutelman eikä mallisuoja näin ollen loukata, vaikka rekisteröidyn mallin erottamiskyky olisi vähäisempi kuin mitä siltä edellytetään silloin, kun se ei ole kyseisten muotisuuntausten mukainen.

Jos mainitut muotisuuntaukset sitä vastoin ovat syntyneet mallin rekisteröinnin jälkeen niin, että voidaan päätellä mallin olevan huomattavan yksilöllinen, koska se edelsi muotisuuntauksia tai jopa vaikutti ratkaisevasti niiden kehitykseen, ei se, että kilpailijoiden sallitaan saattaa markkinoille tuotteita, joiden malli on samankaltainen ja joista asiantunteva käyttäjä ei saa erilaista yleisvaikutelmaa, vähennä ensiksi mainitun mallin yksilöllistä luonnetta sillä perusteella, että muodin vaatimukset rajoittavat myöhemmän mallin luoja vapautta.

4. - Edellä esitetystä seuraa, että sovellettavan kansallisen lainsäädännön tulkitseminen direktiivin sanamuodon ja tarkoituksen mukaisesti ei merkinnyt, että markkinasuuntausten oli katsottava rajoittavan mallin luoneen vapautta, jotta rekisteröidyn mallin antaman suojan taso voitiin määrittää teollisoikeuksia koskevan lain (Estatuto de la Propiedad Industrial) voimassaoloaikana.”

Yhteenveto tosiseikoista ja menettelystä pääasiassa

- 1 Deity Shoes S. L. nosti 10.12.2021 loukkauskanteen Mundorama Confort S. L.- ja Stay Design S. L. -yhtiöitä vastaan.
- 2 Mundorama Confort S. L. ja Stay Design S. L. vastasivat loukkauskanteeseen 12.4.2022 nostamallaan vastakanteella, jossa vaadittiin kantajan mallien mitättömäksi toteamista.
- 3 Deity Shoes S. L. vastasi vastakanteeseen 24.5.2022.
- 4 Deity Shoes on nostanut Mundorama Confort S. L. ja Stay Design S. L. -yhtiöitä vastaan sekä rekisteröityjen että rekisteröimättömien yhteisömallien loukkauskanteita, jotka koskevat eri jalkinemaleja.
- 5 Mundorama Confort S. L. ja Stay Design S. L. puolestaan vetoavat vastakanteessa tiettyjen mallien osalta asetuksen (EY) N:o 6/2002 artiklan 1 kohdan mukaiseen aiempaan käyttöön perustuvaan oikeuteen ja nyt käsiteltävän asian kannalta merkityksellisiltä osin Deity Shoesin mallien mitättömyyteen, koska ne eivät täytä uutuuden ja yksilöllisen luonteen vaatimuksia.

- 6 Ne väittävät myös, että mallien toteuttamiseen ei liity lainkaan innovointia, koska kyse on yhtiöistä, jotka saattavat markkinoille kokonaan Kiinassa sijaitsevien kauppayhtiöiden tarjoamia tuotteita.
- 7 Tältä osin on kiistatonta, että molemmat yritykset harjoittavat liiketoimintaa samalla jalkineiden markkinoille saattamiseen liittyvällä alalla.
- 8 Innovoinnin sijasta kyseiset yritykset keskittyvät ostamaan jalkineita Kiinasta markkinoilta, joilla merkitykselliset tekijät ovat määrä ja hinta.
- 9 Tältä osin on kiistatonta, että menettely jalkineiden markkinoille saattamiseksi on seuraava:
 - i) asianosaisten tavarantoimittajat ovat kokonaan Kiinassa sijaitsevia kauppayhtiöitä, jotka huolehtivat tuotteiden toimittamisesta kaikkea asianosaisten tuonti- ja vientiliiketoimintaa varten
 - ii) kiinalaiset kauppayhtiöt toimittavat asianosaisten asiasta vastaavalle henkilöstölle – yleensä kaupalliselle tai markkinointihenkilöstölle – erilaisia tuotenäytteitä
 - iii) kyseisen henkilöstön tehtävänä on arvioida tuotenäytteitä ja ehdottaa tavarantoimittajille yksittäisiä muutoksia tuotteiden piirteisiin (esimerkiksi väriin, johonkin materiaaliin, solkien, nauhojen ja muiden koristeiden paikkaan)
 - iv) kun lopputuotteen piirteistä on päästy yksimielisyyteen, kiinalaiset tavarantoimittajat lähettävät tavarat Espanjaan asianmukaisine todistuksineen, joissa kuvataan yksityiskohtaisesti jalkineen muunteluprosessi.
- 10 Tältä osin on osoitettu, että mallit, joiden haltija Deity Shoes väittää olevansa, ovat kiinalaisten kauppayhtiöiden tuoteluetteloissaan tarjoamista malleista muunneltuja malleja.
- 11 Muuntelusta ei ole esitetty todistuksia, joiden perusteella ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuimien voisi määrittää kuhunkin malliin tehdyt muutokset.
- 12 Ei ole osoitettu, että kantajalla olisi käytössään suunnitteluhenkilöstöä tai että malleihin, joiden loukkaamiseen vedotaan, olisi liittynyt todellista suunnittelutyötä. Kyse on enintään siitä, että jalkinemaleihin on tehty joitakin muutoksia kiinalaisen kauppayhtiön tuoteluetteloissa tarjoamaan perusmalliin nähden.
- 13 Toisin sanoen, jos otetaan huomioon markkinoille saatettavien mallien ulkoasun piirteet, nämä samat piirteet on suurimmaksi osaksi määrätty ennalta kiinalaisen tavarantoimittajan tarjoamassa mallissa, joten tiettyihin osiin tehtyjä muutoksia on

pidettävä yksittäisinä lisämuutoksina (esimerkiksi väri, jokin materiaali sekä solkien, nauhojen ja muiden koristeiden paikka).

- 14 Ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen mukaan hinta on erittäin tärkeä tekijä tällä alalla, ja kaikki perusmalliin tehtävät muutokset, jotka edellyttävät enemmän muuntelua, lisäävät kustannuksia, mikä pienentää eurooppalaisten markkinoille saattajien katteita. Näin ollen ei ole olemassa todellista kannustinta tehdä malleihin merkittäviä muutoksia kiinalaisten kauppayhtiöiden tarjoamiin perusmalleihin nähden.
- 15 Myös yksittäisiä osatekijöitä, kuten väriä, jotakin materiaalia, pohjaa sekä solkien, nauhojen ja muiden koristeiden paikkaa koskevat muutokset tehdään kauppayhtiön tarjoaman tuoteluettelon puitteissa.
- 16 Lopuksi on todettava, että rekisteröidyissä ja rekisteröimättömissä malleissa ei ole mitään muotiin liittyviä osia. Tosiasiassa nämä samat mallit perustuvat tunnettuihin muotisuuntauksiin, joilla pystytään varmistamaan kiinalaisille tehtaille tehtävien suurten tilausten myynti. Tältä osin voidaan katsoa, että kun kyse on alasta, jolla tärkeimmät huomioon otettavat tekijät ovat määrä ja hinta, eikä innovointiin investoida, suunnittelijoiden liikkumavara on hyvin vähäinen verrattuna muuntyyppisiin jalkineisiin, joissa jokin muotiin liittyvä osa säilyy muodissa usean sesongin ajan.
- 17 Näin ollen kyse on malleista, joissa on toistettava muotimaailmassa hyvin tunnettuja esteettisiä suuntauksia ja joita myyntiyhtiöt teettävät massatuotantona pienin kustannuksin saattaakseen niitä myöhemmin markkinoille Euroopan unionissa.

Pääasian asianosaisten keskeiset lausumat

A. Deity Shoes

- 18 Deity Shoesin puolustus toteaa ensimmäisestä kysymyksestä, että aina kun mallin katsotaan täyttävän uutuuden ja yksilöllisen luonteen vaatimukset, sen taustalla on kiistatta ”älyllinen ponnistus” tai ”todellinen suunnittelutyö”. Näin ollen se katsoo, ettei ensimmäistä ennakkoratkaisukysymystä ole tarpeen esittää. Jos se kuitenkin päätetään esittää, se katsoo, että kysymys olisi muotoiltava eri tavalla, ja ehdottaa seuraavaa: ”Edellyttääkö kuuluminen yhteisömallista 12.12.2001 annetussa neuvoston asetuksessa (EY) N:o 6/2002 säädetyn suojan piiriin mallin luojalta muuta älyllistä ponnistusta sen lisäksi, että hän suunnittelee tuotteen tai sen osan ulkoasun, joka johtuu tuotteen tai sen koristelun erityispiirteistä, erityisesti linjoista, ääriviivoista, väreistä, muodosta, pintarakenteesta tai materiaalista?”
- 19 Toisesta kysymyksestä se toteaa, ettei sillä ole merkitystä, että muutokset toteutetaan valitsemalla kauppayhtiön ”omassa tuoteluettelossa” olevista vaihtoehdoista. On myös yleisesti tunnettua, että liitännäistoimiala suunnittelee ja

valmistaa jalkineiden osat ja että niitä myydään harvoin yksinoikeudella. Lopuksi se toteaa, että kysymykseen vastattaessa on otettava huomioon oletetun kauppayhtiön tarjoamien osien tyyppi ja lukumäärä sekä mallin luojan mahdollisuus sisällyttää siihen kolmansien osapuolten tarjoamia osia, koska minkään jalkineita tai niiden osia valmistavan tai markkinoille saattavan yrityksen tuoteluettelo ei ole loputon eikä se rajoita mallin luojan vapautta sisällyttää malliin kolmansien osapuolten tarjoamia osia. Lisäksi on otettava huomioon se, että rajallisen osien luettelon avulla on mahdollista suunnitella lukematon määrä erilaisia muotoja, samoin kuin 27:ää kirjainta yhdistelemällä on mahdollista muodostaa koko espanjan kieli. Näin ollen kantaja katsoo, ettei toista ennakkoratkaisukysymystä ole tarpeen esittää.

- 20 Kolmannesta kysymyksestä kantaja katsoo, että tiettyä ”muuntelun” astetta koskevan vaatimuksen osalta asetuksessa (EY) N:o 6/2002 edellytetään jo, että piirteiden tai osien yhdistelmän on oltava uusi eli sellainen, jota ei ole aiemmin julkistettu, ja että sen on oltava luonteeltaan yksilöllinen, toisin sanoen asiantuntevan käyttäjän mallista saaman yleisvaikutelman on erottava yleisvaikutelmasta, jonka tämä saa kaikista muista julkistetuista malleista.
- 21 Tältä osin on vaikea ymmärtää, miksi tapausta, jossa yritys tekee hankintoja kiinalaiselta kauppayhtiöltä, olisi käsiteltävä eri tavalla kuin tapausta, jossa muissa malleissa yhdistyy tunnettujen mallien yksittäisiä osia tai piirteitä, riippumatta siitä, onko ne otettu tuoteluetteloon Kiinassa tai jossakin muussa maassa vai ovatko ne muulla tavoin osa tunnettuja malleja.
- 22 Viimeisenä esitetystä kysymyksestä kantaja väittää lähinnä, että se, että malli on syntynyt yhdistelemällä yrityksen tuoteluettelossa olevia erilaisia osia, ei rajoita mallin luojan vapautta, sillä tämä voi pyrkiä yleisvaikutelmaan, joka eroaa kaikkien muiden julkistettujen kenkämallien yleisvaikutelmasta, joko yhdistelemällä osia erilaisella, uudella ja yksilöllisellä tavalla tai muuntelemalla jotakin näistä osista. Se lisää, että tämä koskee kaikkia jalkinemallien luojia.

B. Mundorama Confort S. L. ja Stay Design S. L.

- 23 Mundorama Confort S. L:n ja Stay Design S. L:n puolustus väittää ensimmäisestä ennakkoratkaisukysymyksestä, että se on tarpeen esittää, koska sen keskeisenä sisältönä on määrittää, onko asetus (EY) N:o 6/2002 niin joustava, että mikä tahansa malli voi kuulua siinä säädetyn suojan piiriin riippumatta siitä, vastaako kyseisen mallin aiempi luova suunnitteluprosessi ”todellista suunnittelutyötä”. Kyseiset yhtiöt myöntävät kuitenkin, että asetuksen (EY) N:o 6/2002 4 artiklan 1 kohdassa ja 25 artiklan 1 kohdan b alakohdassa ei käsitellä lainkaan luovaa prosessia eikä myöskään asetuksen sanamuoto näytä edellyttävän sellaista. Hermeneuttisen tulkintaperusteen näkökulmasta tarkasteltuna sitä ei kuitenkaan voida jättää huomiotta.
- 24 Edellä esitetyn perusteella on vastaajien puolustuksen mukaan pohdittava, edellytetäänkö asetuksessa (EY) N:o 6/2002, että saadaksesi siinä sekä

rekisteröidyille että rekisteröimättömille malleille annetun suojan mallin on oltava tulosta sen luojaan älyllisestä ponnistuksesta eikä se voi olla tunnettujen suuntausten perusteella valmistettu tuote, johon on tehty kiinalaisen kauppayhtiön oman tuoteluettelon pohjalta pieniä muutoksia ja jossa ei ole muotiin liittyviä osia?

- 25 Ensimmäiseen kysymykseen läheisesti liittyvästä toisesta kysymyksestä vastaajien puolustus katsoo, että sen keskeinen sisältö on se, onko i) asetus (EY) N:o 6/2002 niin joustava, että se mahdollistaa sellaisen suojan saamisen, joka annetaan kaikille malleille, joiden osia on vain (tai ei ole) muunneltu, ja ii) onko sillä merkitystä, että myöskään kyseiset osat eivät ole todellisen suunnittelutyön tulosta, vaan kiinalaiset kaupankäyntiä harjoittavat tavarantoimittajat tarjoavat niitä kaikille alan toimijoille.
- 26 Tältä osin vastaajien puolustus katsoo, että toinen kysymys on muotoiltava uudelleen seuraavasti: *onko sen kannalta, että tuotteen tai sen osan ulkoasu suojataan yhteisömallista annetun asetuksen (EY) N:o 6/2002 nojalla, merkitystä sillä, että yksikään tuotteen osista ei ole sen luojaan älyllisen ponnistuksen tulos, vaan osia tarjotaan tavarantoimittajan tuoteluettelossa, kun niitä ei tarjota yksinoikeudella millekään tietylle yritykselle vaan niitä tarjotaan kaikille alan toimijoille? Toisaalta, onko sen kannalta, että koko tuote tai sen osa suojataan asetuksen (EY) N:o 6/2002 nojalla, merkitystä sillä, että mallin hakija tai sen haltija on tavarantoimittajien tarjoaman aiemman mallin perusteella vain muunnellut tätä aiempaa mallia muuttamalla osia, joita tavarantoimittaja niin ikään tarjoaa tuoteluettelossaan alan eri toimijoille?*
- 27 Kolmannesta kysymyksestä vastaajat katsovat, että se pitäisi muotoilla uudelleen seuraavasti: *Onko asetuksen (EY) N:o 6/2002 14 artiklaa tulkittava siten, että mallin haltijana voidaan pitää tekijää, joka on kiinalaisten kauppayhtiöiden tarjoaman aiemman mallin perusteella vain muunnellut tätä aiempaa mallia muuttamalla niin ikään saman kiinalaisen kauppayhtiön tarjoamia osia, joita eurooppalainen markkinoille saattaja ei ole suunnitellut? Edellyttääkö mallioikeuden vaatiminen näin ollen tietyn muuntelun asteen osoittamista?*
- 28 Neljännessä kysymyksestä on todettava, että vastaajat ovat pääosin samaa mieltä sen sisällöstä.

Tiivistelmä ennakkoratkaisupyyntöön perusteluista

- 29 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuimien tiedusteleo unionin tuomioistuimelta yhteisömalleja koskevan suojan laajuudesta ja oikeudesta malliin sellaisten jalkineyritysten tapauksessa, jotka ovat ainoastaan valinneet kauppayhtiön tuoteluettelossa tarjotuista useista eri vaihtoehdoista, kun suurin osa kiinalaisen tavarantoimittajan tarjoaman mallin ulkoasun piirteistä on määrätty ennalta siten, että tiettyjen osien muutoksia on pidettävä yksittäisinä lisämuutoksina.

- 30 Ensimmäisellä ennakkoratkaisukysymyksellä unionin tuomioistuimelta tiedustellaan välttämättömistä edellytyksistä, joiden nojalla voidaan katsoa, että kyse on mallista, ja erityisesti siitä, onko arvioinnin rajoitettava uusiin ja luonteeltaan yksilöllisiin osatekijöihin vai onko mahdollisesti asetettu tiukempi vaatimus sille, että mallin luoja voi vaatia oikeutta malliin. Siinä pohditaan, onko unionin lainsäädännössä asetettava implisiittinen vaatimus siitä, että malliin liittyy todellista suunnittelutyötä. Toisin sanoen pohditaan, edellyttääkö mallin kuuluminen asetuksessa (EY) N:o 6/2002 säädetyin suojajärjestelmän piiriin, että kyse on mallin todellisesta suunnittelutyöstä siten, että mallin on oltava sen luojaan älyllisen ponnistuksen tulos eikä tunnettujen muotisuuntausten perusteella valmistettu tuote?
- 31 Ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen mukaan ensimmäisen ennakkoratkaisukysymyksen osalta on selvitettävä, voidaanko kiinalaisten kauppayhtiöiden tuoteluetteloissaan tarjoamien mallien muuntelun tuloksena syntyneen tuotteen tai sen osan ulkoasulle myöntää suoja, kun mallioikeuden haltija ainoastaan saattaa kyseisiä malleja markkinoille ETA:ssa muuttamatta niitä tai muuttaen vain niiden osia (esimerkiksi pohja, nitit, nauhat ja soljet) kauppayhtiön tarjoaman tuoteluettelon mukaisesti. Tältä osin se pohtii, onko merkitystä sillä, että valmiin tuotteen markkinoille saattava yritys ei ole tosiasiallisesti suunnitellut yhtään osaa, vaan kyse on kiinalaisen kauppayhtiön tuoteluettelossa tarjotuista osista, kun tuoteluettelo ei tarjota yksinoikeudella millekään tietylle yritykselle vaan sitä tarjotaan kaikille alan toimijoille.
- 32 Toisessa ennakkoratkaisukysymyksessä asiaa käsitellään toisella tasolla. Unionin tuomioistuimelta tiedustellaan yksilöllisen luonteen käsitteestä nyt käsiteltävän asian kaltaisessa tapauksessa, jossa mallin suunnittelu perustuu kiinalaisen kauppayhtiön tuoteluettelossa tarjottuun malliin, joka on paitsi yleisten ja tunnettujen muotisuuntausten mukainen myös tulosta sellaisiin osiin tehdyistä yksittäisistä muutoksista, joita kauppayhtiö niin ikään tarjoaa tuoteluettelossaan, ja johon ei sisälly muotiin liittyvää osatekijää.
- 33 Tämänäköisissä malleissa merkitystä on sillä, että ne pohjautuvat tunnettuihin muotisuuntauksiin, sillä juuri siten voidaan varmistaa suurten tilausmäärien myynti. Tämänkaltaisissa tuotteissa erottavana osatekijänä ei näytä olevan tuotteen malli vaan sen hinta, sillä juuri se mahdollistaa tilausten ja myöhemmän markkinoille saattamisen kannattavuuden.
- 34 Kolmannella kysymyksellään ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin pohtii mallin luojaan käsitettä siten, että jos mallin olemassaolo kiistetään, mallioikeuden haltijan on osoitettava mallin tietynasteinen muuntelu voidakseen vaatia sen tekijyyttä.
- 35 Neljännessä ennakkoratkaisukysymyksessä kansallinen tuomioistuin toistaa Tribunal Supremon siviilioikeudellisia asioita käsittelevän osaston 1. jaoston 25.6.2014 antaman tuomion STS 2804/2014 (ECLI:ES:TS:2014:2804) oikeuskäytännön ja tiedustelee, onko – kun otetaan huomioon neljännessä

kysymyksessä kuvatun muotisuuntausten mukaisen jalkineen erityispiirteet – kyseisten muotisuuntausten katsottava *a)* rajoittavan mallin luojan vapautta siten, että pienet erot voivat riittää antamaan erilaisen yleisvaikutelman, vai onko niiden päinvastoin katsottava *b)* vaikuttavan mallin yksilölliseen luonteeseen siten, että näillä osatekijöillä tai osilla on vähäisempi merkitys asiantuntevan käyttäjän niistä saaman yleisvaikutelman kannalta, koska ne perustuvat tunnettuihin muotisuuntauksiin.

TYÖASIAKIRJA